

Condițiile și procedurile de acordare a permiselor de ședere ca urmare a punerii în aplicare a Protocolului II al Acordului de libera circulație între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană (extinderea la România și Bulgaria) începând din 01.06.2009

I. Condițiile generale:

În baza Protocolului II al Acordului de liberă circulație între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană, care va intra în vigoare la data de 1.06.2009, începând cu această dată cetățenii români și bulgari vor avea posibilitatea de a trăi și a munci în Elveția.

Pentru România și Bulgaria au fost stabilite, la fel ca și în cazul statelor membre ale acordurilor anterioare, următoarele perioade de tranziție menite să asigure o deschidere treptată și controlată a pieței de muncă:

I. Prima etapă: o perioadă de șapte ani, respectiv până la data de 1.06.2016 când va exista un control al pieței de muncă, respectiv limitări ale dreptului de angajare în Elveția. Aceste limitări se referă la stabilirea contingentelor, principiul priorității naționale și controlul condițiilor de muncă.

II. A doua etapă: o perioadă de trei ani, între 2016 și 2019 când se va trece la etapa unei libere circulații neîngrădite dar când va fi în vigoare o clauză de protecție specială care va permite reducerea numărului de permise de muncă, respectiv reintroducerea contingentelor în condițiile unei imigrații prea puternice.

Anul 2019 va marca trecerea la etapa unei libere circulații neîngrădite.

1. Contingentele:

reprezintă numărul anual maxim de permise de muncă pe care autoritățile elvețiene le vor acorda pentru lucrătorii care provin din România și Bulgaria. Contingentele au fost stabilite pentru lucrătorii din ambele țări și nu pentru fiecare țară în parte iar permisele de muncă se vor acorda în ordinea solicitării acestora.

Contingentele pentru România și Bulgaria după intrarea în vigoare a acordului privind libera circulație la data de 1.06.2009, comunicate de către Oficiul Federal de Migrație din Elveția sunt următoarele:

7 ani (2009- 2016)	Permise de sedere (tip.B)	Permise de scurta sedere (tip.L)
Anul 1	362	3.620
Anul 2	523	4.987
Anul 3	684	6.355
Anul 4	885	7.722
Anul 5	1.046	9.090
Anul 6	1.126	10.457
Anul 7	1.207	11.664

2. Principiul priorității naționale:

înseamnă prioritatea la angajare a cetățenilor elvețieni și ai statelor membre ale UE aderente anterior. Aceasta înseamnă că un angajator elvețian poate angaja un lucrător român sau bulgar numai dacă pentru locul de muncă respectiv nu a găsit un cetățean elvețian sau din celelalte 27 de state membre care au aderat anterior la UE. Angajatorul care dorește să angajeze un lucrător român sau bulgar este obligat să justifice autorităților motivul pentru care respectivul loc de muncă nu poate fi ocupat de un lucrător elvețian sau din celelalte state UE. Justificarea se va putea face prin dovada publicității și organizarea interviului sau a concursului pentru postul respectiv sau prin explicarea necesității intrării de către persoana angajată a unor calificări sau experiențe specifice. (cunoașterea limbii române, relații de colaborare sau afaceri cu România, experiența de muncă în Estul Europei etc.)

3. Controlul condițiilor de muncă:

înseamnă ca salariile și condițiile contractelor de muncă vor fi verificate pentru a nu se putea practica niveluri inferioare ale salariilor sau condiții dezavantajoase de muncă în raport cu cele existente pe piața forței de muncă. Astfel înainte de a se elibera un permis de muncă, Oficiul de muncă al cantonului va controla nivelul salariului și condițiile de muncă astfel încât să prevină angajarea de lucrători români sau bulgari pentru salarii mai mici sau condiții de lucru inferioare celor prevăzute de normele elvețiene. În Confederația Elvețiană munca în absența unui contract de muncă (așa-numita „muncă la negru”) este interzisă și sancționată.

II. Procedura pentru obținerea permiselor de muncă:

1. Cautarea și găsirea unui contract de munca în Confederația Elvețiană:

Confederația Elvețiană și Uniunea Europeană au decis cooperarea în materie de distribuire a informațiilor în vederea ocupării locurilor de muncă. Locurile de muncă vacante vor fi anunțate pe site-ul <http://europa.eu/eures>.

Persoanele care doresc să se deplaseze personal în Elveția în vederea găsirii unui loc de muncă trebuie să dispună de mijloacele financiare necesare șederii. Se recomandă totodată să posedă o asigurare de călătorie. Aceste persoane pot intra în Elveția fără viză și pot rămâne pe teritoriul Elveției timp de 90 de zile fără a fi necesară solicitarea unui permis de ședere. Este totuși necesar ca în termen de 8 zile de la intrarea în țară să se înregistreze la primăria de unde vor locui.

Dacă șederea în vederea cautării unui loc de muncă pe teritoriul Elveției se prelungește mai mult de 90 de zile, persoana va trebui să solicite Oficiului de Migrație al cantonului în care locuiește un permis de ședere pentru încă 90 de zile. Acest permis poate fi prelungit până la un an de zile dacă se face dovada că s-a căutat un loc de muncă și că sunt șanse reale să se găsească unul. În toată perioada cât o persoană își caută un loc de muncă beneficiază de consultanță din partea Oficiului Federal pentru Ocuparea Forței de Muncă la fel ca și cetățenii elvețieni. Mai multe informații se găsesc la: www.rav.ch. Dovada căutării unui loc de muncă se face prin întocmirea unei liste cu firmele care au fost contactate în vederea obținerii unui loc de muncă.

Nu vor fi acceptați în Elveția solicitanții de ajutoare de șomaj sau de ajutoare sociale.

2. Obținerea acordului de la Oficiul de muncă:

Angajatorul care dorește să angajeze un cetățean român sau bulgar va trebui să prezinte Oficiului de Muncă al cantonului modelul de contract, pentru a fi verificat sub aspectul respectării nivelului salariului și a condițiilor de muncă. Totodată angajatorul va trebui să facă dovada respectării principiului priorității naționale, respectiv a faptului că nu a găsit pentru postul respectiv un angajat cetățean elvețian sau din celelalte 27 de state membre care au aderat anterior la UE sau să explice de ce a fost preferat cetățeanul român sau bulgar. Dacă toate aceste condiții sunt îndeplinite Oficiul cantonal de muncă va elibera acordul de obținere a permisului de muncă.

3. Obținerea permisului de muncă:

Pentru perioade de desfășurare a unei activități lucrative pe teritoriul Confederației Elvețiene care nu depășesc 3 luni pe an nu este necesară obținerea unui permis de muncă. Prin urmare obținerea permisului de muncă este necesară doar dacă perioada de timp lucrată va depăși 3 luni pe an. Pentru obținerea permisului de muncă se va depune la Oficiul cantonal de Migrație o cerere tip de acordare a permisului, contractul și acordul Oficiului de Muncă. Dacă numărul maxim anual de permise (contingentele) nu este epuizat, se va elibera permisul de muncă.

Totodată este obligatoriu ca în primele 3 luni de la stabilirea în țară să încheie o asigurare de sănătate în Elveția. Alegerea asigurătorului este la latitudinea fiecărei persoane în parte. Mai multe informații pot fi accesate pe site-ul Oficiului Federal pentru Asigurări Medicale: www.kvg.org

4. Tipuri de permise de muncă:

Tip B (permis de ședere): eliberat pe baza unui contract de muncă pe durată nedeterminată sau pe durată determinată mai mare de 1 an; **valabil 5 ani;**

Tip L (permis de scurtă ședere): eliberat pe baza unui contract de muncă pe durată determinată de până la 1 an, sau pentru perioade de pregătire profesională de până la 1 an; valabil pe o durată egală cu durata contractului de muncă sau a perioadei de pregătire profesională de **pana la un an;**

Tip G (permis pentru activitati transfrontaliere): eliberat pentru lucrătorii transfrontalieri; valabil pe o durată de **pană la 1 an**;

Tip C (rezidenta): eliberat în urma unei șederi pe teritoriul elvețian de cel puțin 10 ani dintre care ultimii 5 ani neîntrerupt (permisele pentru pregătire profesională nu se iau în considerare); reprezintă **rezidența permanentă** în Confederația Elvețiană și nu mai e condiționat de existența unui contract de muncă.

5. Prelungirea permiselor de muncă:

Dispozițiile referitoare la durata și prelungirea permiselor de muncă se vor aplica și cetățenilor români și bulgari care dețin deja un permis de muncă în Confederația Elvețiană.

La expirarea unui permis de ședere (tip.B), acesta se poate prelungi cu încă 5 ani dacă se posedă în continuare un contract de muncă pe durată nedeterminată sau dacă s-a încheiat un nou contract de muncă pe durată mai mare de un an. Pentru persoanele care s-au aflat în șomaj involuntar o perioadă mai lungă de 12 luni, permisul se poate prelungi numai cu un an.

La expirarea unui permis de scurtă ședere (tip.L), se poate obține un permis de ședere pe o durată de șase luni în vederea căutării unui nou contract de muncă. Dacă se obține un nou contract de muncă pentru o perioadă mai mică de un an, permisul se prelungește până la terminarea acestei perioade. Dacă se obține un nou contract de muncă pe durată nedeterminată sau mai mare de un an, se va putea obține în continuare un permis de ședere (tip.B).

6. Situații care pot să intervină în derularea contractului de muncă:

Somajul involuntar, boala sau accidentul nu afectează dreptul de ședere.

Persoanele care și-au pierdut permanent capacitatea de muncă au drept de ședere încă 2 ani.

Persoanele care se pensionează pot să rămână în Elveția dacă au locuit în Elveția cel puțin trei ani consecutiv și au lucrat cel puțin 12 luni consecutiv înainte de a ieși la pensie.

Persoanele care după data de 1.06.2009 se vor afla în posesia unui permis de ședere (tip.B), după care vor părăsi Elveția, vor putea reveni pentru a lucra în Elveția încă 6 ani de la plecare.

Persoanele care își schimbă domiciliul sau locul de muncă au obligația de a încunostiința autoritățile locale (primăriile) atât la venirea cât și la plecarea din localitate.

Persoanele care se află în posesia unui permis de ședere au dreptul la reunificarea familiei (aducerea familiei în Elveția) dacă posedă suficiente mijloace financiare pentru întreținerea acestora și o locuință corespunzătoare. Membrii de familie sunt considerați soțul/soția, copiii până la vârsta de 21 de ani aflați în întreținere, părinții și socrii aflați în întreținere (pentru cei cu permis de muncă!). Membrii de familie vor obține un permis de ședere de aceeași durată cu titularul dreptului și au la rândul lor dreptul de a munci în Elveția indiferent dacă sunt la rândul lor cetățeni ai unor state membre UE sau nu. Copiii au dreptul de a urma o unitate de învățământ. Învățământul este obligatoriu iar învățământul public este gratuit începând cu cei doi ani pregătitori anterior începerii școlii.

III. Procedura pentru obținerea permiselor pentru desfășurarea activităților independente:

1. Îndeplinirea condiției generale privind deținerea mijloacelor financiare:

Principala condiție a acceptării cetățenilor români și bulgari să desfășoare activități lucrative independente pe teritoriul Elveției, presupune acoperirea activității economice din resurse proprii și pe riscul acestora.

2. Obținerea permisului de ședere:

Solicitanții desfășurării unei activități independente pot solicita și obține inițial de la Oficiul de Migrație al cantonului în care vor locui, un permis de ședere temporar valabil 6-8 luni pentru perioada de instalare. Ulterior, în măsura în care vor putea demonstra că sunt capabili să desfășoare respectiva activitate independentă în Elveția, pot solicita eliberarea unui permis de ședere valabil 5 ani. Sunt considerate dovezi ale desfășurării unei activități independente: extrasul contului bancar, certificatul de înregistrare a unei companii, extrasul asigurării sociale sau extrasul plății impozitelor.

3. Situații care pot să intervină în desfășurarea activităților independente:

Lucrătorii independenți au dreptul să-și schimbe domiciliul cu obligația de a anunța autoritățile locale (primăriile) din localitățile din care și în care se muta.

Lucrătorii independenți care se decid să renunțe la activitatea independentă beneficiază de

dreptul de a ocupa un loc de muncă.

IV. Furnizarea de servicii transfrontaliere:

Acordul privind libera circulație a persoanelor prevede și o liberalizare limitată a furnizării de servicii transfrontaliere. Aceste prevederi se aplică furnizorilor de activități lucrative independente și companiilor înregistrate într-o țară membră UE care furnizează servicii în Confederația Elvețiană. Perioada acceptată de furnizare a serviciilor este limitată la 90 de zile. Sunt exceptate serviciile reglementate prin acorduri bilaterale UE-CH, cum sunt cele de achiziții publice, transport rutier, feroviar și aerian. Pentru aceste servicii sunt eliberate permise pentru durata prevăzută de furnizare, indiferent de durata. Activitatea de servicii din domeniile recrutare de personal sau servicii financiare nu intră în această categorie. Pentru furnizarea de servicii financiare este necesară autorizare.

V. Procedura pentru obținerea permiselor de studiu:

1. Îndeplinirea condiției generale privind posibilitatea întinerii:

Cetățenii români și bulgari care vor dori să studieze în Confederația Elvețiană trebuie să dispună de mijloacele financiare necesare pentru a se putea întreține pe toată durata studiului. În acest sens pot fi solicitate de către autorități extrase de cont sau alte dovezi sau garanții privind posibilitățile de întreținere (spațiul de locuit, rente, burse etc.)

Persoanele aflate în Elveția la studiu sau pregătire profesională pot munci maxim 15 ore pe săptămână. Persoanele care doresc să lucreze mai mult de 15 ore pe săptămână, vor fi tratate ca și forță de muncă și vor trebui să solicite un permis de muncă și nu unul de studiu.

2. Înscrierea la instituția de învățământ, de studiu sau de pregătire profesională din Elveția:

Pentru identificarea și găsirea formei de învățământ, de studiu sau de pregătire profesională dorită pot fi consultate paginile de web ale instituțiilor de învățământ și se va urmări îndeplinirea condițiilor solicitate de către acestea și care pot diferi de la o unitate la alta (ex. cunoașterea limbii de studiu; unele universități pretind trecerea unui examen de limbă sau prezentarea unor atestate de cunoaștere a limbii). Pentru cei care au urmat o parte a anilor de studii în țară este posibil să le fie recunoscută această perioadă în funcție de perioada de studiu și materiile de învățământ studiate. Cu privire la îndeplinirea condițiilor impuse de instituțiile de învățământ trebuie contactate în mod direct aceste instituții. Tot instituțiile de învățământ sunt cele care dispun cu privire la acordarea bursei de studiu.

Persoanele care doresc să se deplaseze personal în Elveția în vederea identificării instituției de învățământ pot intra în Elveția fără viză și pot rămâne pe teritoriul Elveției timp de 90 de zile fără a fi necesară solicitarea unui permis de ședere. Este totuși necesar ca în termen de 8 zile de la intrarea în țară să se înregistreze la primăria de unde vor locui. Totodată se recomandă să se posede o asigurare medicală de călătorie.

Dacă condițiile solicitate de instituția de învățământ sunt întrunite se poate solicita înscrierea la studiul sau pregătirea profesională dorită.

Taxele și comisioanele percepute de universitățile elvețiene diferă de la o instituție la alta și este posibil ca acestea să fie mai mari pentru studenții Uniunii Europene decât pentru studenții elvețieni.

3. Obținerea permisului de studii sau pregătire profesională:

Pentru obținerea permisului de studii se va depune la Oficiul cantonal de Migrație o cerere tip de acordare a permisului și dovezile de îndeplinire a condițiilor enunțate: actul de înscriere la instituția de învățământ și dovada deținerii mijloacelor financiare.

Totodată este necesar ca în primele 3 luni de la stabilirea în țară să se încheie o asigurare medicală de sănătate. Alegerea asigurătorului este la latitudinea fiecărei persoane în parte. Mai multe informații pot fi accesate pe site-ul Oficiului Federal pentru Asigurări Medicale: www.kvg.org.

4. Tipuri de permise de studii:

Tip B: eliberat pentru o durată de studiu sau pregătire profesională mai mare de 1 an; **valabil 1 an;** se reînnoiește anual până la terminarea studiului sau pregătirii profesionale.

Tip L: eliberat pentru o durată de studiu sau de pregătire profesională de până la 1 an; valabil pe o durată egală cu durata studiului sau a perioadei de pregătire profesională de **pana la un an**.

5. Situații care pot să apară pe durata studiului sau a perioadei de pregătire profesională:

Persoanele care își schimbă domiciliul au obligația de a încunoștiința autoritățile locale (primăriile) atât la venirea cât și la plecarea din localitate.

Persoanele care se află în posesia unui permis de ședere au dreptul la reunificarea familiei (aducerea familiei în Elveția) dacă posedă suficiente mijloace financiare pentru întreținerea acestora și o locuință corespunzătoare. Membrii de familie sunt considerați soțul/soția și copiii minori. Membrii de familie vor obține un permis de ședere de aceeași durată cu titularul dreptului și au la rândul lor dreptul de a munci în Elveția indiferent dacă sunt la rândul lor cetățeni ai unor state membre UE sau nu. Copiii au dreptul de a urma o unitate de învățământ. Învățământul este obligatoriu iar învățământul public este gratuit începând cu cei doi ani pregătitori anterior începerii școlii.

VI. Recunoașterea diplomelor:

Tot în baza acestui acord există o recunoaștere reciprocă a diplomelor profesionale. Pentru țările membre ale UE sunt recunoscute, în principiu, calificările profesionale dacă acestea corespund unor standarde minime. Recunoașterea este prevăzută doar pentru profesii care sunt reglementate și recunoscute prin diplome oficiale. În plus este necesar ca formarea profesională din diferitele țări să aibă același nivel. Un acord bilateral de recunoaștere reciprocă a diplomelor este încheiat de Confederația Elvețiană cu fiecare dintre statele membre UE cărora li se aplică Acordul de liberă circulație.

Informații privind recunoașterea diplomelor se pot obține de la Federal Office for Professional Education and Technology Berne www.bbt.admin.ch iar cu privire la recunoașterea gradelor universitare de la Swiss ENIC Berne www.crus.ch/deutsch/enic.

VII. Recunoașterea profesiilor:

Uniunea Europeană a emis recomandări speciale pentru recunoașterea câtorva activități profesionale precum: medic, dentist, farmacist, chirurg veterinar, sora medicală, avocat și arhitect. Aceasta înseamnă că aceste persoane pot să-și exercite profesia și în Elveția. Mai multe informații se pot obține de la organizațiile profesionale ale fiecăreia dintre aceste profesii în parte, din cantonul în care se dorește exercitarea profesiei (condițiile și procedurile pot să difere de la un canton la altul).

VIII. Sistemul de asigurări sociale:

Cu privire la sistemul de asigurări sociale, potrivit Acordului privind libera circulație, fiecare țară își păstrează propriul sistem de asigurări sociale. Asigurările vor fi însă coordonate astfel încât angajații să nu-și piardă drepturile sociale dobândite din munca într-o altă țară, respectiv să se țină cont de perioadele de timp lucrate și pe teritoriul celorlalte state.

IX. Permise de conducere:

Permisele de conducere nu intră sub incidența Acordului privind libera circulație a persoanelor, însă statul elvețian recunoaște și echivalează permisele de conducere obținute în statele membre UE.

X. Achiziția de proprietăți imobiliare în Elveția:

Cetățenii europeni au aceleași drepturi ca și cetățenii elvețieni în ceea ce privește dobândirea proprietăților imobiliare. Dacă se paraseste Elveția nu este obligatoriu să se instraineze proprietatea.

NOTE:

Prezentul articol a fost redactat pe baza Instrucțiunilor de punere în aplicare a Protocolului II și va fi actualizat în funcție de normele și instrucțiunile pe care autoritățile elvețiene le vor emite pe

parcursul punerii in aplicarea a Protocolului II, precum și in funcție de situațiile practice care vor apărea.

Instrucțiunile de punere in aplicare a Protocolului II ne-au fost puse la dispoziție prin amabilitatea domnului ambasador al Romaniei la Berna, Ionel Nicu Sava. Informații pe aceasta tema puteți gasi si pe site-ul Ambasadei Romaniei la Berna. www.berna.mae.ro

Firmele de avocatură nu pot intermedia obținerea contractelor de muncă insa pot consilia. reprezenta sau asista persoanele interesate pe parcursul incheierii contractelor și a derulării procedurilor de obținere mai rapida a permiselor de ședere, de muncă sau de studii, atât pentru titulari cat și pentru membrii de familie ai acestora.

Camelia Costea

lic. iur. av.

Martin Rechtsanwälte
Business – Legal - Office
Stadthausstrasse 12
CH-8400 Winterthur
Tel +41 52 269 21 11
Mob +41 79 413 51 14
Fax +41 52 269 21 10
camelia.costea@martin-ra.ch
www.martin-ra.ch

Die MSM Gruppe ist ein interdisziplinäres, internationales Team für Betriebswirtschaft, Recht und Office Services. Es begleitet Unternehmen bei Start, Aufbau, Veränderung und im täglichen Geschäft in der Schweiz und in verschiedenen Märkten Osteuropas.

MSM Group is an interdisciplinary, international team for busines administration, law and office services. It supports start-up, growth, change and daily business in Switzerland and various markets in Eastern Europe.
